



# ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

---

## Inspekční zpráva

**Střední odborná škola stavební, Střední odborné učiliště stavební  
a učiliště, Rybitví, Sokolovská 148**

Sokolovská 148, 533 54 Rybitví

Identifikátor: 600170853

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha

Školský úřad Pardubice, Za Pasáží 657, 530 02 Pardubice

Termín konání orientační inspekce: 14. března 2000

Čj.	102 118/00-4032
Signatura	oj2zt212

## CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Cílem inspekce byla kontrola domova mládeže (dále DM), který je podle Změny rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení čj. 34 967/98-21 součástí právního subjektu Střední odborné školy stavební, Středního odborného učiliště stavebního a učiliště Rybitví (SOŠ stavební, SOU a U). Část inspekční zprávy „Hodnocení kvality řízení domova mládeže“ se tedy zabývá pouze dílčími zjištěními, vztahujícími se k jedné části subjektu a nepopisuje řízení školy jako celku.

DM má povolenou kapacitou 198 lůžek. V době inspekce bylo ve třech budovách, ve dvou - čtyřlůžkových pokojích ubytováno 132 žáků a žákyň ze středního odborného učiliště, střední odborné školy, vyšší odborné školy a univerzity, celkem ze 6 subjektů. Z nich 68 je starších 18 let. Dvě budovy splňují požadavky I., jedna II. kategorie DM, poplatky za ubytování byl stanoven jednotně na 800,- Kč, úlevy nebyly uplatněny.

## HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

### Výchovný program

Vychází z podmínek, které areál školy poskytuje, sportovní tradice školy a respektuje současně skladbu a zájmy ubytovaných. Jako pravidelnou činnost uvádí zájmové útvary kopané, šachu, stolního tenisu, posilování, lehké atletiky, míčových her, nohejbalu, střelctví a plavání. Dále hudební kroužek, videoklub a fotokroužek. Inspekce zjistila, že zájmové útvary jsou neformální, nemají uzavřený charakter a jejich seznam tvoří spíše orientační nabídku příležitostné zájmové činnosti. Některé mají charakter nabídky spontánních aktivit a ubytování jich mohou využít kdykoli (posilování, videoklub), nebo v den, kdy má škola pronajaté dráhy v Plaveckém areálu Pardubice (plavání). Kroužky šachu, střelecký, hudební a foto nejsou realizovány. Vedle několika hodin určeného zájmového zaměření (míčové hry, nohejbal) není využití tělocvičny ohrazeno konkrétní činností, prakticky každý den ji mají žáci k dispozici. V den inspekce byla v době od 14 do 16 hod. plánována košíková, tělocvična byla využita dle momentálního zájmu co do času i zaměření činnosti. Kromě vlastní nabídky je žákům umožňováno účastnit se aktivit mimo DM (např. Kickbox).

Nabídka sportovních aktivit je zcela dominující. Vedle jmenovaných možností škola dále pořádá řadu sportovních soutěží a turnajů jak pro žáky školy a DM, tak pro další účastníky. Další aktivity, např. v minulosti hojně kulturní akce uvnitř areálu i zájezdy mimo něj, nejsou realizovány z ekonomických důvodů - škola na ně nepřispívá a žáci nejsou ochotni je financovat sami. Výjimkou je občasná společná návštěva kina nebo prohlídka Pardubic a Lázní Bohdaneč v úvodu školního roku. Nabídka činností je vyvěšena na nástěnkách všech budov.

Škola má zpracován tzv. Preventivní program v oblasti zneužívání návykových látek na období 1999 - 2000, který vymezuje některé úkoly v oblasti primární a sekundární prevence. Jeho základem jsou eliminace rizik, jejich podchycení, vzdělávání žáků i vychovatelů, kontakt s rodiči, osvojování odmítání návykových látek, poradenství a přiměřená represe. Program pouze reпрizuje stejný materiál z roku 1998. V jeho rámci se příležitostně dostává základní orientace v problematice návykových látek vychovatelům DM, probíhají občasné besedy, žákům je nabízena účast v peer programech. V průběhu roku byla ve spolupráci s Policií ČR provedena kontrola držení drog ve škole i v DM - držení návykových látek nebylo podle informací zástupce ředitele a vychovatelů zjištěno. Pro opačný případ nebo zjištěné dealerství je připraven postup řešení. V DM jsou prováděny pravidelné alko-testy, zjištění pozitivního alkoholu

bývá příčinou podmíněného vyloučení z DM.

***Škola nepodceňuje výchovu mimo vyučování. Výchovný program je zaměřen na spontánní a příležitostné využívání volného času. Neobsahuje cílenou výchovu k volnému času a zájmovému vzdělávání. Výchovný program je dobrý.***

### **Podmínky výchovně vzdělávací činnosti**

V DM pracuje 5 vychovatelů, jeden nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jejich zkušenost, zejména v oblasti tělesné výchovy a sportu, se odráží v náplni vzdělávací práce. Rozdílná zkušenost pedagogická se projevuje ve stylu práce i vedení dokumentace.

Budovy DM jsou v různé fázi rekonstrukce. Dvě z nich jsou již po úplné nebo částečné rekonstrukci. 1 - 4 lůžkové pokoje jsou vybaveny samostatným sociálním zařízením, starším, udržovaným nábytkem. V některých pokojích je nižší počet studijních míst, než jejich kapacita, studijní místa nejsou všechna vybavena lampičkami. Třetí budova je před rekonstrukcí, jsou v ní 2 - 3 lůžkové pokoje, WC a umývárny jsou společné. Počet lůžek převyšuje počet ubytovaných. Třílůžkové pokoje jsou s ohledem na rozměry místnosti značně předimenzované a neposkytují soukromí a klid pro přípravu na vyučování. V budovách jsou kuchyňky pro přípravu teplých nápojů a jednoduchých jídel k použití na vyžádání. K dispozici jsou i klubovny s TV a videem.

Prostory DM nejsou podnětné, působí strohým dojmem, výzdoba je mimimální nebo žádná, a to v pokojích i ve společných prostorách. K tomu přispívá i velmi úsporné osvětlení chodeb. Společné prostory v suterénu budovy č.3, ve kterých jsou kulečnická a šipky, jsou špinavé, jistě dlouho nemalované. Je zpracován sazebník náhrad škod způsobených žáky. Prohlídka budov ukázala na řadu drobných závad (např. osvětlení, malba, poškození dveří, nábytku a vybavení atd.), jejichž odstranění je v možnostech odborností učebních oborů školy.

Bohaté jsou podmínky pro sport - tělocvična, posilovna, miniaturgolf, venkovní hřiště s asfaltovým povrchem, stoly pro stolní tenis. Ty jsou udržované, dobře vybavené a slouží výuce i volnému času. Vlastní provozní řády specializovaných prostor byly v době inspekce veřejně vyvěšeny pouze ojedinele.

Žáci mohou se souhlasem vychovatelů používat vlastní elektrospotřebiče (PC, rádio, TV, holící strojky, vysoušeče), nikoli však vařiče.

***Podmínky výchovně vzdělávací činnosti jsou velmi dobré pro sportovní aktivity, celkově jsou dobré.***

### **Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti**

DM je organizačně členěn na 2 části. V jedné budově jsou umístěny 3 výchovné skupiny (19, 15 a 24 žáků, pouze 4 dívky), složené až na výjimku ze žáků SOŠ stavební, SOU a U. Každá má svého skupinového vychovatele. Jsou věkově heterogenní. Rozpis služeb počítá se zdvojením odpolední služby (mimo středy). Noční dohled je zajištěn noční pohotovostí vychovatelů.

Z předložené dokumentace a hospitace v jedné výchovné skupině (dále VS) je patrná i zde rutinní sportovní nabídka činnosti, zastoupení dalších aktivit je minimální.

V době inspekce zahájil vychovatel se žáky své VS úpravu dlouho nevyužívané části klubovny s cílem umístit sem stůl pro stolní tenis.

Deníku VS i rozhovory ukazují převážně na běžné výchovné problémy vyplývající z přestupků proti Řádu DM - pozdní příchody z vycházky, občasné kouření v budově.

Další dvě VS jsou složeny ze žáků starších 18 let a jsou umístěny v samostatných budovách. Podle plánu výchovy mimo vyučování mají určeny každá svého skupinového vychovatele, kteří však plní především funkci sociálně provozní. Svým charakterem se jedná o ubytování tzv. penzionového typu. Pravidla ubytování jsou stanovena zvláštním dokumentem (Kolejní řád), režim je odlišný, odpovědnost za dodržování povinností a uplatňování práv je přenesena na žáky. Mohou využívat společnou nabídku využití volného času.

Stravování žáků je zajištěno školní jídelnou, která je další součástí školy. Odběr stravy není s vědomím ředitele školy povinný. Dozor při výdeji stravy je zajištěn vychovateli resp. učiteli při výdeji oběda.

***Organizování a průběh výchovně vzdělávací činnosti odpovídají specifickým potřebám různých věkových skupin žáků. Celkově jsou dobré.***

### **Motivace a hodnocení**

Mírnější výchovná opatření jsou udělována zpravidla za běžné přestupky - pozdní příchody, kouření v budově, nedodržení denního režimu. V případě závažnějších přestupků - zjištění požití alkoholu, lehké drogy nebo neoprávněného opuštění DM - je uplatněno zpravidla podmíněné vyloučení z ubytování. Ve 3 případech bylo po dohodě s rodiči přerušeno ubytování na 1 měsíc (jednalo se o žáky mladší 18 let) jako důsledek předcházející kombinace opakování drobných přestupků a závažného přestupku.

V době inspekce bylo patrné, že žáci jsou vychovateli vedeni k plnění svých povinností a studijním výsledkům. V případě potřeby je korigováno využití jejich volného času stanovením individuálního rozložení času pro studium a vycházku.

V DM není ustavena žákovská samospráva.

Žáci se podílejí na úklidu DM a jeho okolí. Jsou stanovovány tzv. denní služby, jejichž úkolem je pomoc při úklidu spol. prostor. Úklid pokojů je denně sledován a vyhodnocován, v den inspekce proběhlo pravidelné ocenění nejlepších pokojů. Ve čtvrtek bývá tzv. generální úklid DM.

Je organizována řada turnajů a akcí, které vedou k soutěživosti mezi žáky i VS.

***Motivace a hodnocení jsou dobré.***

### **Interakce a komunikace**

Inspekce se zaměřila na výchovné skupiny žáků školy (mladší 18 let). V průběhu odpoledne vládla v budově poklidná atmosféra, chování žáků bylo vzájemně přátelské, ukázněné, byl dodržován denní režim i denní řád stanovený Řádem domova mládeže. Žáci mají zafixovány základní organizační návyky (hlášení příchodů, odchodů, oznamování zájmové činnosti, vycházek atd.). Na službu vykonávajícího vychovatele se obraceli s důvěrou, ten jim vycházel při řešení problémů vstříc. Avšak to, že vychovatel vykonával službu pro 3 výchovné skupiny umístěné ve 3 podlažích sám (z důvodu nemoci jednoho ze 3 skupinových vychovatelů), značně ztěžovalo jeho vlastní cílené působení, např. při řízených rozhovorech se žáky, kontrole přípravy na vyučování, organizaci zájmové činnosti ap.

Podle informací vychovatele i zástupce ředitele dochází mezi žáky pouze k drobným nesvárům, náznaky hrubého chování ani šikany nebyly zaznamenány.

Komunikace ve VS žáků starších 18 let odpovídala kolejnímu způsobu ubytování ze strany služby vykonávajícího vychovatele i mezi žáky.

***Interakce a komunikace jsou velmi dobré.***

## Celkové hodnocení výchovně vzdělávací činnosti domova mládeže

*Výchovně vzdělávací činnost domova mládeže je celkově dobrá.*

### HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

#### Plánování

Dlouhodobá koncepce výchovně činnosti není písemně zpracována. Jak výše uvedeno, škola včetně DM je tradičně zaměřena ve volném čase na sportovní činnost, což se odráží v plánech.

Škola má sestaven Roční plán výchovy mimo vyučování na školní rok 1999 - 2000. Obsahuje nabídku zájmových útvarů, dílčí úkoly roku, rozdělení odpovědností a rozpis porad výchovy mimo vyučování. Není však ani koncepcí, ani uceleným výchovným programem navazujícím např. na vzdělávací program školy.

Pro rok 2000 je zpracován přehled investičních a neinvestičních akcí školy, který v sobě zahrnuje i rekonstrukci budov a vybavení DM (šatny, střecha, výměna oken, oprava nábytku). Část prací je plánována v rámci odborného výcviku žáků školy (oprava soc. zařízení, osvětlení).

Měsíční plány v denících VS jsou sestavovány orientačně a reagují na aktuální potřeby. Jejich úroveň formální i obsahová je rozdílná u jednotlivých skupinových vychovatelů. Týdenní nabídka činností je veřejně přístupná a sledovaná většinou ubytovaných.

***Takto pojatý systém plánování vytváří bohatou rutinní nabídku akceptovanou žáky DM orientovanou převážně na tělovýchovu a sport. Opominány jsou ostatní činnosti a cílené sledování a vyhodnocování přípravy na vyučování. K efektivitě hospodaření přispívá plán údržby. Plánování je dobré.***

#### Organizování

Ředitel školy jmenoval zástupce pro výchovu mimo vyučování včetně stanovení kompetencí v tomto úseku. Ty tvoří zhruba polovinu pracovní náplně. Jeho role je řídicí a koordinační, vlastní přímá výchovná práce není rozpisem služeb doložitelná. Podle svého vyjádření se zapojuje do služeb v případě nutných zástupů za překážky v práci. Pozitivní je přenos zkušeností z práce ve Středisku výchovné péče, která tvoří další část jeho pracovní náplně.

Škola dále zaměstnává 5 vychovatelů na plný úvazek. Tento počet vychovatelů s ohledem na počet žáků nevyhovuje ustanovení § 20 odst. 2 vyhlášky č. 354/1991 Sb., o středních školách ve znění pozdějších předpisů. Všichni jsou uváděni jako skupinovi vychovatelé, byť ve dvou případech tomu charakter práce neodpovídá. Rozpis služeb dokládá naplnění povinnosti přímé výchovné práce vychovatelů.

Všichni vychovatelé jsou členy pedagogické rady školy. Mimo to jsou rozepsány termíny porad úseku výchovy mimo vyučování, zpravidla bezprostředně po pedagogických radách školy.

Povinná dokumentace, vztahující se k DM je vedena v plném rozsahu. Osobní spisy žáků jsou úplné a uloženy u jednotlivých skupinových vychovatelů. Deníky výchovných skupin mají rozdílnou úroveň co do formy i obsahu. Na formální nedostatky byli konkrétní vychovatelé upozorněni. Rezervy jsou především v měsíčním plánování. Denní hlášení nahrazuje vnitřní vypořádající a přehledně vedená dokumentace.

Vychovatelé mají k dispozici základní dokumenty školy a jsou informováni. Přístup k potřebným informacím o režimu, řádu a programu mají i žáci. Rodiče jsou informováni

v případě potřeby písemně, v případech zvláště zřetele hodných jsou telefonicky vyzýváni k osobní návštěvě.

Vnitřní řád DM je zpracován ve dvou modifikacích podle věku ubytovaných, obsahuje práva i povinnosti ubytovaných, jakož i ustanovení o přijímání a ukončování pobytu. S jeho zněním byli všichni prokazatelně seznámeni. Orientační režim dne reaguje na potřeby podle odlišnosti aktuální potřeby studia. Režim žáků mladších 18 let má ambice organizovat volný čas v odpoledních hodinách podle jejich potřeby a výběru. Čas určený pro studium se v něm překrývá se zájmovou činností, v ní je započítávána i možnost vycházky mimo DM. Při omezené službě vychovatelů v den inspekce byla kontrola přípravy na vyučování zejména u žáků nižších ročníků bez zafixovaných návyků studia velmi komplikovaná. Není vyhrazena doba studijního klidu.

Kolejný řád stanovuje orientační časy výdaje stravy a nočního klidu.

DM nabízí komerční ubytování v omezené míře mimo školní rok. V průběhu roku při příležitosti regionálních i nadregionálních akcí, které sama škola pořádá.

Náklady na provoz DM jsou v účetnictví školy vedeny odděleně, výnosy ne.

***Zjištěná pozitiva i negativa jsou v rovnováze, organizování je dobré.***

### **Vedení a motivování pracovníků**

Ve skupině zabývající se výchovou mimo vyučování převládá operativní způsob řízení. To vychází spíše z aktuálních potřeb a určitého záměru - např. v oblasti prevence patologických jevů - více, než ze závěrů kontrolní činnosti. Převážná míra aktivity v náplni výchovné práce je ponechána na vychovatelích.

Kritéria osobního ohodnocení a přidělování odměn vychovatelům jsou známá a jejich diferenciací může mít motivační charakter.

***Vedení a motivování pracovníků na úseku výchovy mimo vyučování je dobré.***

### **Kontrolní mechanismy**

Předložená dokumentace a pozorování nepotvrdily existenci uceleného systému vnitřní kontroly výchovy mimo vyučování. Zástupce ředitele sice v rozhovoru prokázal přehled o situaci na svém úseku, pravidelná kontrola výchovné činnosti a s ní související dokumentace nebyla doložitelná. Zápisy o kontrole v denících výchovných skupin jsou ojedinělé, v jednom případě se stručným stanovením nápravy k odstranění nedostatku bez následné kontroly. Hospitace výchovné činnosti jsou namátkové, zápisy nebyly předloženy.

Kontroly budov jsou cíleny k sestavení plánu investičních a neinvestičních akcí většího rozsahu, řada drobných nedostatků, popsaných výše, uniká pozornosti.

***Kontrola je ještě vyhovující.***

### **Hodnocení kvality řízení domova mládeže**

***Řízení domova mládeže, jako součásti SOŠ stavební, SOU a U v Rybitví je dobré.***

## DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Škola je tradičním pořadatelem řady akcí místního, regionálního i nadregionálního charakteru. V tomto roce jsou nejvýznamnějšími podniky celostátní kola sportovních soutěží „O pohár nejlepší SOŠ - SOU - U ve sportu odborového svazu Stavba ČR“ v šachu, atletice a malé kopané a Česko-rakousko-slovenské hry stavbařů do 26 let.

## VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Změna rozhodnutí o zařazení do sítě čj. 34967/98-21 ze dne 19. února 1999
- Roční plán výchovy mimo vyučování na školní rok 1999 - 2000
- Preventivní program v oblasti zneužívání návykových látek na období 1999 - 2000
- Řád domova mládeže
- Kolejní řád
- Deníky výchovných skupin
- Osobní spisy
- Kniha příchodů a odchodů - evidence
- Kniha služeb
- Nedělní příjezdy, denní stav ubytovaných
- Kniha úrazů
- Bodování čistoty

## ZÁVĚR

**Domov mládeže plní své poslání v oblasti sociální, výchovné i přípravy na vyučování. Jako součást školy není v pozadí zájmu jejího vedení po stránce výchovné i ekonomické. Malý počet vychovatelů a jejich nutné zvýšené úsilí při plnění organizačně sociální funkce se odráží v přípravě a realizaci výchovné činnosti. Nižší úroveň kontroly je možnou příčinou některých nedostatků v přípravě vychovatelů a vedení dokumentace. Žákům se však dostává dostatek podmínek pro využití volného času, méně jsou vedeni k výchově k volnému času a zájmovému vzdělávání. Dílčí poznatky z inspekce neukazují na neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státnímu rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí.**

**Domov mládeže při SOŠ stavební, SOU a U v Rybitví je dobrý.**

## Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

<b>Školní inspektor</b>	<b>Titul, jméno a příjmení</b>	<b>Podpis</b>
	<b>Mgr. Vladimír Bláha</b>	<b>Bláha v.r.</b>

V Pardubicích dne 18. dubna 2000

## Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. dubna 2000

Razítko

<b>Ředitel školy</b>	<b>Podpis</b>
Ing. Jaroslav Pakosta, CSc.	Pakosta v.r.

*Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti domova mládeže dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.*

*Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.*

### Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně



**Další adresáti inspekční zprávy**

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	12. května 2000	100 401/00
Zřizovatel	12. května 2000	100 401/00

**Připomínky ředitele**

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly vzneseny.